

Punajuuren viljely pähkinäkuoressa

Punajuuri (*Beta vulgaris* var. *conditiva*) on kaksivuotinen savikkakasvi.

Tummanpunaisten punajuurten lisäksi tunnetaan myös keltaisia, valkoisia ja raidallisia versioita. *Beta vulgaris* -kasviksia ovat myös valko- ja sokerijuurikas sekä lehti- ja ruotimangoldi. Kaikki polveutuvat Välimeren seuduilla kasvavasta ranta- eli merijuurikkaasta.

Viljely ja kasvuolosuhteet

- Punajuuren kasvu-aika on 10–18 viikkoa, ja sitä voi viljellä koko Suomessa. Paras kasvupaikka on aurinkoinen, kosteutta pidättävä, syvämultainen, hyvin ojitettu ja hyvärakenteinen maa, jonka pH on vähintään 6,5.
- Liian hapan maa vaikuttaa juuriston kasvuun ja saa taimien lehdet punertumaan, liian korkea pH voi varsinkin kuivuvilla kivennäismailla aiheuttaa rupitartuntaa sekä boorin ja mangaanin puutetta.
- Maan rakenteellisia ongelmia voi korjata oikeaoppisella muokkauksella ja kasvinvuorotuksella; Lue esikasveista ja niiden sopivuudesta koulutusmateriaalista: Viljelykierto ja rikkakasvit.

Maaperän muokkaus ja lannoitus

- Kyntö syksyllä (20–25 cm syvyydeltä) ja tasausäestys pari päivää ennen kylvömuokkausta. Jos kynnetään keväällä, maa kylvökuntoon vuorokauden kuluessa kuivumisen ehkäisemiseksi.
- Kalkituksen ja lannoituksen tarve on hyvä selvittää viljavuustutkimuksen avulla.
- Punajuuri ottaa tyypeä yli oman tarpeensa. Se varastoituu mukulaan nitraattina, jota voi kertyä juureen haitallisina määrinä. Vältä voimakasta typpilannoitusta, ota huomioon esikasvien mahdollinen vaikutus ja anna typpilannoitus tarvittaessa kahdessa erässä.
- Punajuuri tarvitsee paljon kaliumia erityisesti savimailla. Boorin puutos voi aiheuttaa ontoutta ja juurimätää, mangaanin puutteen tunnistaa lehtisuonten välien vaalenemisesta nuorimmista lehdistä alkaen. Maan korkea pH voi aiheuttaa mangaanin ja boorin puutetta.
- Kombi-menetelmä toimii punajuurimaan lannoituksessa hyvin. Punajuuren kylvön yhteydessä voi myös tarvittaessa tehdä "starttilannoituksen" rakeisella lannoitteella tai nesteellä.

Kylvö ja kasvatus

- Riittävän tasainen ja sopivan tiivis kylvöalusta muokataan vaakatasojyrsimillä ja riittävän jäykkäpiikkisille äkeillä. Paripyörät tai leveät renkaat sekä alhaisempi rengaspaine vähentävät maan tiivistymistä. Sopiva muokkaussyvyys on kevyillä mailla 3–6 cm ja jäykemmällä maalajeilla 5–7 cm.
- Riviväli n. 47 cm, penkkiviljelyssä pienempikin. Käytettävät koneet määrittelevät sopivan rivivälin.

Lisätietoa ja lähteet koulutusmateriaalissa MSL verkko-opistossa: <https://moodle.msl.fi/course/view.php?id=302>

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

Punajuuren viljely pähkinäkuoressa

- Punajuuri kylvetään touko-kesäkuussa lämpimään maahan (10°C), hikevillä mailla 1,5–2 cm ja jäykemmillä mailla 2–2,5 cm:n syvyyteen. Itämisaika 9–12 vrk. Punajuurella on taipumusta eriaikaiseen itämiseen.
- Jos halutaan varhaista satoa, kylvetään heti maan kuivuttua muokkauskuntoon. Itämisen jälkeinen kylmä jakso lisää kukkavarsien muodostumisen riskiä ja yli -7°C:n pakkanen aiheuttaa taimille hallavaurioita. Varhaisviljelyssä kasvuun lähtöä voi edistää kateharsoilla.
- Lämpimällä säällä (18°C) taimettuminen noin viikossa, viileämmässä (8° C) voi mennä 3 viikkoa.
- Kasvutiheys 5–7 cm, siemenmäärä noin 8–10 kg/hehtaari mm. itävyysprosentista riippuen.
- Erityisesti kuivina kesinä ja pidempinä lämpiminä ja kuivina jaksoina punajuuri voi tarvita kastelua sadon laadun varmistamiseksi sekä ravinteiden saannin turvaamiseksi. Kastelu hoidetaan sadetuksella.

Rikkakasvien ja taudin torjunta

- Viljelykierto on 4 vuotta. Vaikeimmat rikkakasvit tulisi hävittää jo ennen punajuuren viljelyä. Rikkakasveja torjutaan viljelytavan mukaan, mm. kemiallisesti, harauksella ja liekittämällä. Punajuuri on herkkä rikkakasvitorjunnan aiheuttamalle polttovioitukselle. Lue lisää koulutusmateriaalista: Viljelykierto ja rikkakasvit.
- Taimipoltetta ja lehtilaikkutauteja esiintyy erityisesti sateisina vuosina, torjuntana siementen peittäminen ja viljelykierto.

Tuholaiset ja kasvinsuojelu

- Tärkeimmät tuholaiset ovat juurikaskirppa, juurikaskärpänen ja luteet. Torjunta viljelytavan mukaan; torjunta-aineet, hyönteisverkot ja luonnonmukaiset keinot. Varmista sopivat aineet Kasvinsuojelurekisteristä. Lue lisää koulutusmateriaalista: Tuholaiset.

Sadonkorjuu ja varastointi

- Korjataan ennen yöpakkasia, mielellään kuivassa ja aurinkoisessa säässä. Sopii kestävän kuorensa takia hyvin koneelliseen korjuuseen (naatista nostavalla kone). Juuren kärki olisi hyvä saada pysymään ehjänä nahistumisen vähentämiseksi.
- Varastointi 3–4°C ja 95 % kosteudessa, väliaineessa tai ilman. Varaston puhtaus ja hyvä ilmanvaihto vaikuttavat säilyvyyteen.

Lisätietoa ja lähteet koulutusmateriaalissa MSL verkko-opistossa: <https://moodle.msl.fi/course/view.php?id=302>

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

